

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan
(PAP-II) Limburg

9 november 1989

159-87

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Tweede Provinciale Afvalstoffenplan (PAP-II) Limburg / [Commissie voor de milieu-effectrapportage], - Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-100-8

SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.47](492.94)

Trefw.: milieu-effectrapportage; Limburg / Tweede Provinciale Afvalstoffenplan (PAP-II) ; Limburg.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van Limburg,
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

uw kenmerk
VWM/VBA Br 53071

uw brief
4 augustus 1989

ons kenmerk
U991-89/Hu/mh/159-86
utrecht,
9 november 1989

onderwerp
Toetsing milieu-effectrapport
Provinciaal Afvalstoffenplan
Limburg

Met bovenvermelde brief stelden Gedeputeerde Staten van Limburg de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) inzake het Provinciaal Afvalstoffenplan II van Limburg.

Hierbij bied ik U het advies aan van de Commissie overeenkomstig artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Het MER is getoetst aan de op 20 december 1988 door U vastgestelde richtlijnen voor het MER en aan de wettelijke vereisten op grond van de Wabm. Voor de inhoud van het toetsingsadvies verwijs ik naar de samenvatting.

Daarnaast wil ik Uw bijzondere aandacht vragen voor het volgende:

1. M.e.r. op beleidsplanniveau

Beleid ontwikkelt zich incrementeel¹. Het idee dat per balansdatum, bij de vaststelling van het PAP-II, een sterk stempel gezet kan worden op middel-lange termijn ontwikkelingen, waarop het bevoegde gezag maar ten dele invloed heeft, is niet realistisch. Vaak is het moment niet opportuun voor het nemen van een bepaald besluit. Allerlei externe ontwikkelingen maken dat vastgesteld beleid toch een tijdelijk karakter heeft. Nieuwe ontwikkeling van kennis en veranderingen in randvoorwaarden van de rijksoverheid nopen tot een voortdurende bijstelling van het beleid gedurende de hele planningsperiode. Wat dit aangaat is er een wezenlijk verschil in karakter tussen beleidsplannen en projecten.

De Commissie constateert dat ook in het onderhavige MER/PAP-II, Limburg de geringe ervaring met milieu-effectrapportage voor beleidsplanning parten heeft

1 Beleid is door aangroeiing van steeds nieuwe elementen en inzichten, voortdurend in ontwikkeling.

gespeeld. De Commissie zoekt momenteel naar een vorm waarin m.e.r. zinvol is toe te passen op beleidsplannen en waarbij recht wordt gedaan aan het proceskarakter van beleidsplannen. De Commissie wil bij haar toekomstige adviezen voor richtlijnen over m.e.r. voor plannen een poging doen haar aanbevelingen, nog sterker dan tot nu toe, te richten op de reële beleidskeuzes die in de plannen moeten worden genomen en waarbij milieu-aspecten een wezenlijk element vormen.

2. Strategisch plan

Het ontwerp tweede provinciaal afvalstoffenplan van Limburg (PAP-II) is een 'strategisch integraal' plan, waarin in grote lijnen uitspraken worden gedaan over een groot aantal afvalsoorten, verwerkingsmethoden, tijdstip van realisering van doelen, criteria voor locatiekeuze, benodigde voorzieningen, enz. Besluiten over het voorzieningenniveau en de locaties voor concrete inrichtingen worden doorgeschoven naar uitwerkingsplannen (van de samenwerkingsverbanden of sturingsorganisatie) of de vergunningverlening voor concrete installaties. In deze situatie is het moeilijk om nog voldoende elementen te vinden waarvoor m.e.r. zinvol kan zijn. De selectie van in het MER behandelde beleidsbeslissingen (de z.g. m.e.r.-aspecten) brengt met zich mee dat de alternatieven zich op een tamelijk hoog abstractieniveau bevinden, waarvan moeilijk milieu-effecten zijn aan te geven.

Mede hierdoor is het MER moeilijk toegankelijk.

3. Locatiekeuzen

De keuze van de in de toekomst te gebruiken locaties voor afvalverwerkingsinrichtingen wordt in het PAP-II niet gemaakt. Hierdoor wordt een deel van de beoogde werking van m.e.r. niet bereikt. Dit kan als consequentie hebben dat voor de realisering van inrichtingen, zowel voor de locatiekeuze als voor het voorzieningen-niveau, m.e.r. zal moeten worden uitgevoerd.

4. Ontwikkelingen in het afvalstoffenbeleid

De bovenprovinciale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van het afvalstoffenbeleid kunnen op vrij korte termijn van grote invloed zijn op het provinciale afvalstoffenbeleid. Dit geldt met name voor de door Noord-Brabant voorgestelde studie naar gezamenlijke afvalverbranding voor de zuidelijke provincies en de adviezen van de Landelijke Coördinatie Commissie Afvalbeleid (LCCA) over een boven- of interprovinciale aanpak van de afvalverwijdering. In dit verband is het wellicht te overwegen nu reeds een procedure vast te leggen, welke wijzigingen van het PAP-II binnen de planperiode kunnen plaatsvinden.

5. M.e.r. over nationaal afvalbeleid

Momenteel is in discussie het advies van de Landelijke Coördinatie Commissie Afvalbeleid, waarin wordt gepleit voor een verregaande schaalvergroting van de afvalverbranding. De Commissie wil op deze plaats uitspreken dat in het LCCA-advies de milieu-aspecten onderbelicht zijn. Er kan niet worden gesteld dat grootschalige afvalverbranding, naast mogelijke kostenvoordelen, ook milieuvoordelen biedt. Daarenboven is er nog steeds geen afdoende antwoord op de vraag welke verhouding tussen composteren - verbranden - gecontroleerd storten vanuit milieu-oogpunt de voorkeur verdient. Alhoewel deze kwestie U slechts

kenmerk : U991-89/Hu/mh/159-86

vervolgblad: 2

ten dele aangaat, wenst de Commissie deze gelegenheid aan te grijpen om te pleiten voor m.e.r. op nationaal niveau over bovenstaande vraagstukken.

De Commissie hoopt een constructieve bijdrage aan de besluitvorming te hebben geleverd met dit advies.

Dr. H. Cohen,

voorzitter van de werkgroep
m.e.r. PAP-II Limburg

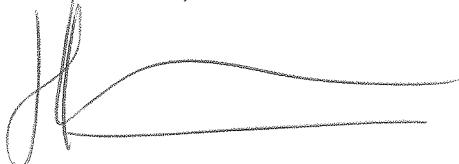
TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD
VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
TWEEDE PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN
(PAP-II) LIMBURG

Advies op grond van artikel 41 z, eerste en tweede lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van het tweede provinciaal afvalstoffenplan van de provincie Limburg;

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Limburg door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. PAP-II Limburg,

de secretaris,

drs. H. Huisman

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 9 november 1989

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. ALGEMENE INDRUK VAN HET MER	5
4. SAMENVATTING VAN HET MER	6
5. PROBLEEMSTELLING EN M.E.R.-ASPECTEN	6
6. BESCHRIJVING BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU	8
7. BELEIDSVOORNEMENS EN ALTERNATIEVEN	9
8. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	11
9. VERGELIJKING VAN DE GEVOLGEN PER ALTERNATIEF	12
10. BESLUITVORMING	13
11. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	14
12. EVALUATIE	14

BIJLAGEN

1. Bekendmaking van de aanvang van de m.e.r.-procedure in de Staatscourant van 9 augustus 1989.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg van 4 augustus 1989, aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage, met verzoek om advies.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over het ontwerp-Provinciaal Afvalstoffenplan (PAP) Limburg voor de periode 1989-1994 is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld. Het PAP dient het provinciaal beleid aan te geven ten aanzien van de verwijdering van 12 aandachtsstromen, te weten huishoudelijke afvalstoffen (waaronder begrepen grof huishoudelijk afval en daarmee gezamenlijk te verwerken bedrijfsafvalstoffen, veegvuil en marktafval), groenafval, zuiveringsslib, procesafvalstromen, overschot dierlijke mest, klein chemisch afval, bodemsaneringsspecie, baggerspecie, bouw- en sloopafval, verbrandingsresiduen, ziekenhuisafval en autowrakken.

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 9 augustus 1989 het MER bekendgemaakt (bijlage 1). De inspraakperiode liep van 10 augustus tot 11 oktober, terwijl op 19, 20, 21 september openbare hoorzittingen plaatsvonden. Met de brief van 4 augustus 1989 (bijlage 2) hebben Gedeputeerde Staten het milieu-effectrapport toegezonden aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage, met het verzoek advies uit te brengen over het MER, conform artikel 41z, lid 1 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel over het MER te geven, waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER, welke werden vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Limburg op 20 december 1988 op grond van artikel 41o, lid 1 van de Wabm;
- het gestelde in artikel 41j van de Wabm;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat ex artikel 41w, tweede lid van de Wabm.

Dit toetsingsadvies is opgesteld door dezelfde werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. die het advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER op 26 augustus 1988 uitbracht aan Gedeputeerde Staten van Limburg. De werkgroep vertegenwoordigt in deze de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid met "de Commissie". De werkgroep vergaderde op 1 en 20 september en 19 oktober 1989. Op 2 november 1989 werd met vertegenwoordigers van de provincie Limburg van gedachten gewisseld naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies.

In overeenstemming met het gestelde in artikel 41z, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie de via Gedeputeerde Staten van Limburg ontvangen opmerkingen die schriftelijk werden ingebracht, alsook de verslagen van de hoorzittingen, in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op milieu-aspecten van de activiteit, werden zij in dit toetsingsadvies verwerkt. De Commissie constateerde dat slechts een gering aantal inspraakreacties ingaat op het MER.

Het is moeilijk om tot een zinvolle invulling van m.e.r. voor provinciale afvalstoffenplannen te komen, zo heeft de Commissie moeten constateren op basis van de ervaringen met vier MER'en voor PAP'en.

Voor een deel is dit terug te voeren op het wezen van beleidsplanning. Beleid ontwikkelt zich incrementeel¹. Het idee dat per balansdatum een sterk stempel gezet kan worden op middel-lange termijn ontwikkelingen, waarop de Provincie maar ten dele invloed heeft is niet realistisch. Vaak is het moment niet opportuun voor het nemen van een bepaald besluit. Allerlei externe ontwikkelingen maken dat vastgesteld beleid toch een tijdelijk karakter heeft. Nieuwe ontwikkeling van kennis en veranderingen in randvoorwaarden van de rijksoverheid (richtlijnen in het kader van de Afvalstoffenwet) nopen tot een voortdurende bijstelling van het beleid gedurende de hele planingsperiode.

Wat dit aangaat is er een wezenlijk verschil in karakter tussen plannen en projecten.

De Commissie is nu van mening dat bij haar adviezen voor richtlijnen te weinig recht is gedaan aan het proceskarakter van plannen. Daarenboven is bij haar advisering te veel het streven naar volledigheid dominant geweest. De Commissie wil bij haar advisering over m.e.r. voor volgende beleidsplannen proberen haar advies voor richtlijnen, nog sterker dan tot nu toe, geheel te richten op de reële beleidskeuzes die in het plan genomen moeten worden en waarbij milieu-aspecten ook een wezenlijk element vormen.

1 De term "incrementeel" stamt uit de wiskunde en staat voor een opklimmende reeks. In de planologie wordt het begrip "incremental planning" gebruikt om aan te geven dat planvorming tot stand komt door aangroeiing en uitbreiding met nieuwe elementen en inzichten.

2. **SAMENVATTING VAN HET ADVIES**

Ten behoeve van de besluitvorming over het ontwerp tweede provinciaal afvalstoffenplan (PAP-II) Limburg voor de periode 1989-1994 is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld.

De Commissie voor de milieu-effectrapportage geeft in het onderhavige advies een oordeel over het MER, mede op basis van de richtlijnen voor de inhoud van het MER, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Limburg op 20 december 1988.

Algemene indruk van het MER

De mogelijke milieugevolgen zijn in het MER volledig en juist weergegeven, ook al is de informatie, door de ambitieuze opzet, versnipperd gepresenteerd. Daardoor is het MER een moeilijk toegankelijk document geworden.

Samenvatting van het MER

De samenvatting geeft een correct en evenwichtig beeld van het MER. Overigens doet zich de problematiek van de ontoegankelijkheid ook hier voor.

Probleemstelling (hoofdstuk 2 van het MER)

Het MER bevat geen overzichtelijke analyse van de huidige situatie, slechts een summier inventarisatie van de knelpunten (MER, p.4) en niet dan algemeen geformuleerde consequenties ("uitgangspunten") voor het beleid, waardoor een specifieke probleemstelling ontbreekt. De doelen worden in het MER wel duidelijk beschreven.

M.e.r.-aspecten (hoofdstuk 3)

De selectie van m.e.r.-aspecten is onevenwichtig en niet altijd relevant. Volgens het Besluit m.e.r. 1987 gaat het bij toepassing van m.e.r. op afvalstoffenplannen om de te bepalen methode van definitieve verwerking, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen. De geselecteerde m.e.r.-aspecten betreffen soms het beleid t.a.v. een enkele afvalstroom, soms de verwerkingsmethode van een aantal afvalstromen gezamenlijk, dan weer een algemeen beleidsuitgangspunt voor een aantal stromen en tenslotte los van de stromen, het beleid t.a.v. de bestaande stortterreinen.

Bestaande toestand van het milieu (hoofdstuk 4)

De beschrijving is globaal en niet gericht op (mogelijke) locaties. Door de grote variatie in bodemgesteldheid en in geo-hydrologische opbouw van de ondergrond en voorts door de wijze waarop in het verleden afval is gestort (niet onzorgvuldiger dan elders, maar dikwijls wel met meer directe gevolgen) en de mate waarin de bodem verder is verontreinigd (door afzettingen van rivierslib en door lokale activiteiten) is de uitgangssituatie voor de provincie complex.

Beleidsvoornemens en alternatieven (hoofdstuk 5)

De keuze van het voorgenomen beleid en de alternatieven is gerelateerd aan de geselecteerde m.e.r.-aspecten. Dit brengt met zich mee dat de alternatieven zeer ongelijksoortig van karakter zijn. Daarenboven geldt dat, door hun aard, vaak nauwelijks verschillen in milieu-effecten zijn aan te geven. De keuze van de toekomstige afvalverwerkingslocaties blijft onbesproken, waardoor een deel van de beoogde werking van het MER niet wordt bereikt. Dit bevreemdt des te meer omdat in het ontwerp-PAP II deel 1 (p.46) staat vermeld dat "om op korte termijn in de behoefte aan stortcapaciteit te kunnen voorzien, mogelijk nieuwe locaties gezocht en ontwikkeld zullen moeten worden". De provincie heeft er evenwel voor gekozen de operationele beslissingen los te koppelen van het strategisch MER.

Gevolgen voor het milieu (hoofdstuk 6)

De in het MER beschreven milieugevolgen dienen, vanwege het strategisch karakter van het plan, als indicatief te worden beschouwd.

Vergelijking van de gevolgen per alternatief (hoofdstuk 7)

Aan de waarderingstabellen voor de vergelijking van de milieugevolgen van de verschillende alternatieven dient geen kwantitatieve waarde te worden gehecht.

Besluitvorming (hoofdstuk 8)

De Commissie mist een bespreking van recente beleidsontwikkelingen (zoals het LCCA-rapport).

Leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 9)

De leemten in kennis staan besluitvorming niet in de weg, gezien het strategisch karakter van het plan.

Evaluatie (hoofdstuk 10)

De evaluatie richt zich op de vraag of de beleidsvoornemens worden uitgevoerd en niet zozeer op de vraag of de werkelijke milieu-effecten overeenkomen met de in het MER voorspelde effecten.

3. ALGEMENE INDRUK VAN HET MER

Strategisch plan

Het ontwerp tweede provinciaal afvalstoffenplan (PAP-II) is een 'strategisch integraal' plan, waarin in grote lijnen uitspraken worden gedaan over een groot aantal afvalsoorten, verwerkingsmethoden, tijdstip van realisering van doelen, criteria voor locatiekeuze, benodigde voorzieningen, enz. Besluiten over het voorzieningenniveau en de locaties voor concrete inrichtingen worden doorgeschoven naar uitwerkingsplannen (van de samenwerkingsverbanden of sturingsorganisatie) respectievelijk de vergunningverlening voor concrete installaties. In deze situatie is het moeilijk om nog voldoende elementen te vinden waarvoor m.e.r. zinvol kan zijn. De keuze van de m.e.r.-aspecten brengt met zich mee dat de alternatieven zich op een tamelijk hoog abstractieniveau bevinden, waarvan moeilijk milieu-effecten zijn aan te geven.

Hoeveelheid informatie

Het MER en de bijlagen bevatten veel informatie. De vraag is evenwel of deze informatie ook relevant is voor de te nemen besluiten. Daarenboven geldt dat een aantal besluiten min of meer berust op een algemeen aanvaard beleid². Voor deze 'besluiten' is het niet (meer) doelmatig te proberen dit te beargumenteren. De informatie is daardoor vaak onevenwichtig.

Bij een strategisch PAP is het moeilijk relevante milieu-informatie te vinden. Bij afwegingen op dit strategische niveau is de relevante milieu-informatie vaak niet meer dan een aantal kwalitatieve inzichten en waarde-oordelen.

Niet toegespitst op locaties en installaties

De beschrijving van de initiatieven en de alternatieven daarvoor, de bestaande toestand van het milieu en de milieugevolgen zijn onafhankelijk van mogelijke verwerkingslocaties opgezet³. Toch blijkt dat een aantal locaties en installaties bekend is, zodat over deze aspecten veel gericht informatie zou kunnen worden verstrekt. De Provincie heeft er evenwel voor gekozen de locatiekeuze voor bijvoorbeeld de twee composteringsinstallaties en de afvalverbrandingsinstallatie buiten het MER te laten. Alleen de (bestaande) stortlocaties worden in het MER besproken en geanalyseerd op grond van een aantal milieu-criteria. Uit diverse inspraakreacties (1, 9, 24, en 45) blijkt dat er soms weinig consensus bestaat over gebruik(sduur) en de afbouw van stortlocaties.

2 Zie bijvoorbeeld de Motie Lansink, Tweede Kamer, zitting 1979-1980, 15800, hfst. XVII, nr 21. en de Nota preventie en hergebruik van het Ministerie VROM.

3 Zie inspraakreactie 2, 5, 16 en 45.

Opzet van het MER

Het MER is moeilijk toegankelijk door het grote aantal m.e.r.-aspecten (6) en dientengevolge de vele alternatieven (18) en de vaak onduidelijke relatie tussen de aandachtsstromen en de m.e.r.-aspecten. Soms is een aandachtsstroom een m.e.r.-aspect ('dierlijk mestoverschot'), soms is een verwerkingsmethode voor een drietal aandachtsstromen een m.e.r.-aspect ('gemeenschappelijke opwerking'), terwijl tenslotte soms een beleidsdoel een m.e.r.-aspect representeert, waaraan geen concrete besluiten zijn te onderkennen (bijvoorbeeld 'kwaliteitsverbetering' en 'benutting hergebruikspotentie afvalstoffen'). Dit komt de leesbaarheid niet ten goede. Overigens wordt, voor zover dit mogelijk is, wel een tamelijk volledig beeld van de milieugevolgen van de verschillende alternatieven gegeven. In par. 5.2 en bijlage 10 van het PAP wordt duidelijk dat het MER geen aanleiding geeft tot een fundamentele aanpassing van de beleidsvoornemens uit het ontwerp-PAP II. Overigens wordt nog een evaluatie van de resultaten van het MER op het PAP-II in het vooruitzicht gesteld in het definitieve PAP-II, nadat de inspraakreacties zijn verwerkt (zie par. 5.3 ontwerp-PAP II).

4. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.*"

De samenvatting van het MER in het hoofdrapport is even moeilijk toegankelijk als het hoofdrapport zelf. Overigens geeft de samenvatting wel een correct en evenwichtig beeld van het MER. Bevoegd gezag heeft tevens een populaire versie van de samenvatting in een aparte brochure uitgegeven. Deze versie van de samenvatting is goed leesbaar.

Een ondergeschikt, maar niettemin storend punt is dat de hoofdstukindeling van de samenvatting niet overeenkomt met de hoofdstukindeling van het hoofdrapport.

5. PROBLEEMSTELLING EN M.E.R.-ASPECTEN (hoofdstukken 2 en 3 van het MER)

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.*"

Doel van het vaststellen van een afvalstoffenplan is het (op termijn) realiseren van een afvalverwijderingsstructuur die voldoet aan bepaalde doelstellingen (o.a. maximaal hergebruik, een milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatige verwijdering). Reële vraagpunten zijn dan:

- * hoe ziet de gewenste verwijderingsstructuur er uit? (welke modules, schaalgrootte en locaties); hoe verhoudt zich gedurende de loop van de planperiode en per regio het aanbod van het te storten residu tot de beschikbare stortruimte?
- * hoe wordt de gewenste eindsituatie bereikt? (gefaseerde realisatie, met toepassing van welke instrumenten);
- * hoe wordt een en ander in stand gehouden (handhaving) en hoe wordt gehandeld met de niet meer in gebruik zijnde stortplaatsen die niet aan de IBC-criteria voldoen (worden deze ook voorzien van een bovenafdichting? Het MER pp. 71, 92 en 122 geeft hierover geen uitsluit)?

Naar het oordeel van de Commissie sluit de keuze van de m.e.r.-aspecten en derhalve van de beleidsvoornemens en de alternatieven niet goed aan bij bovengenoemde belangrijke beleidsbeslissingen uit een PAP.

Daarom sluit de selectie van m.e.r.-aspecten ook niet goed aan bij de plan-delen die volgens het Besluit m.e.r. 1987 behandeld dienen te worden.

De geselecteerde m.e.r.-aspecten zijn:

1. afvalverwijderingsstructuur (AVS)
2. kwaliteitsverbetering
3. benutting hergebruikspotentie procesafvalstoffen
4. gemeenschappelijke opwerking zuiveringsslib, baggerspecie en verontreinigde grond
5. verwerking overschot dierlijke mest
6. stortactiviteiten

Deze 6 aspecten zijn geselecteerd op grond van 12 (13) aandachtsstromen (huishoudelijke afvalstoffen, klein chemisch afval, groenafval, zuiveringsslib en kolkenvuil, bodemsaneringsspecie, baggerspecie, bouw- en sloopafval, procesafvalstoffen, verbrandingsresiduen, dierlijke mestoverschot, ziekenhuisafval en autowrakken), die ten dele zijn gebundeld in de afvalverwijderingsstructuur (AVS) 5 (6), maar ook weer overlappend in de gemeenschappelijke opwerking 3 (4), kwaliteitsverbetering en benutting hergebruik. Deze indeling brengt met zich mee dat de aandacht voor de verschillende aandachtsstromen onevenwichtig is. Zuiveringsslib (en kolkenvuil) komt bijvoorbeeld in drie van de m.e.r.-aspecten aan de orde: in de 'AVS', in 'kwaliteitsverbetering' en in 'gemeenschappelijke opwerking'; procesafvalstoffen komen aan bod in zowel 'kwaliteitsverbetering' als 'benutting hergebruikspotentie'.

Voor bovengenoemde m.e.r.-aspecten worden steeds drie alternatieven beschreven: het nulalternatief, het beleidsvoornemen en het meest milieuvriendelijke alternatief. Het laatste alternatief is ondermeer gebaseerd op verdergaande benutting van hergebruiksmogelijkheden (dat reeds als een m.e.r.-aspect was geselecteerd).

Voor de 'AVS' worden vervolgens nog **modules** (storten, composteren en verbranden) en **varianten** onderscheiden. De varianten ("S" en "T")

hebben betrekking op respectievelijk schaalgrootte (omvang) van de modules en tijdsfasering. Storten is dus zowel een module in het m.e.r.-aspect 'AVS' als een m.e.r.-aspect op zich ('stortactiviteiten').

TABEL 1: VERHOUDING AFVALSTROMEN* EN M.E.R.-ASPECTEN**

Aandachtsstromen	m.e.r.-aspect
1. huishoudelijke afvalstoffen	AVS
2. klein chemisch afval (k.c.a.)	-
3. groenafval	AVS
4/5. zuiveringsslib/kolkenvuil	AVS, kwaliteitsverbetering, gemeenschappelijke opwerking
6. bodemsaneringspecie	AVS, gemeenschappelijke opwerking
7. baggerspecie	AVS, gemeenschappelijke opwerking
8. bouw- en sloopafval	-
9. procesafvalstoffen	kwaliteitsverbetering, benutting hergebr.
10. verbrandingsresiduen	-
11. dierlijk mestoverschot	verwerking dierlijk mestoverschot
12. ziekenhuisafval	-
13. autowrakken	-

* In het MER worden 12 (13) afvalstromen onderscheiden. Om uiteenlopende redenen worden in het MER niet behandeld: k.c.a, bouw- en sloopafval, verbrandingsresiduen, ziekenhuisafval en autowrakken. Voor de overblijvende 7 (8) worden modules geselecteerd die bij de m.e.r.-aspecten in beschouwing worden genomen.

** het m.e.r.-aspect 'stortactiviteiten' staat los van de afvalstromen; het MER behandelt bij dit aspect zowel voorzieningen (zoals bodemafdichting e.d) als locatie-aspecten.

In het MER ontbreekt de motivering waarom is gekozen voor bovengenoemde aanpak (de selectie van m.e.r.-aspecten). In de "startnotitie" was dit overigens wel beargumenteerd.

6. **BESCHRIJVING BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU (hoofdstuk 4 van het MER)**

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling daarvan moet een referentiekader bieden voor de milieugevolgen van het plan. De beschrijving van de bestaande toestand moet daarom met name gericht zijn op die locatie(s) en omgeving, waarover in het PAP besluiten worden genomen.

Alleen voor het m.e.r.-aspect 'stortactiviteiten' worden elders in het MER (bijlage 6.8.2) concrete locaties besproken. De bestaande stortterreinen worden getoetst aan de hand van drie sets van criteria (resp. nul-alternatief, voorgenomen beleid en meest milieuvriendelijk alternatief). Voor het overige is de geleverde informatie in dit

